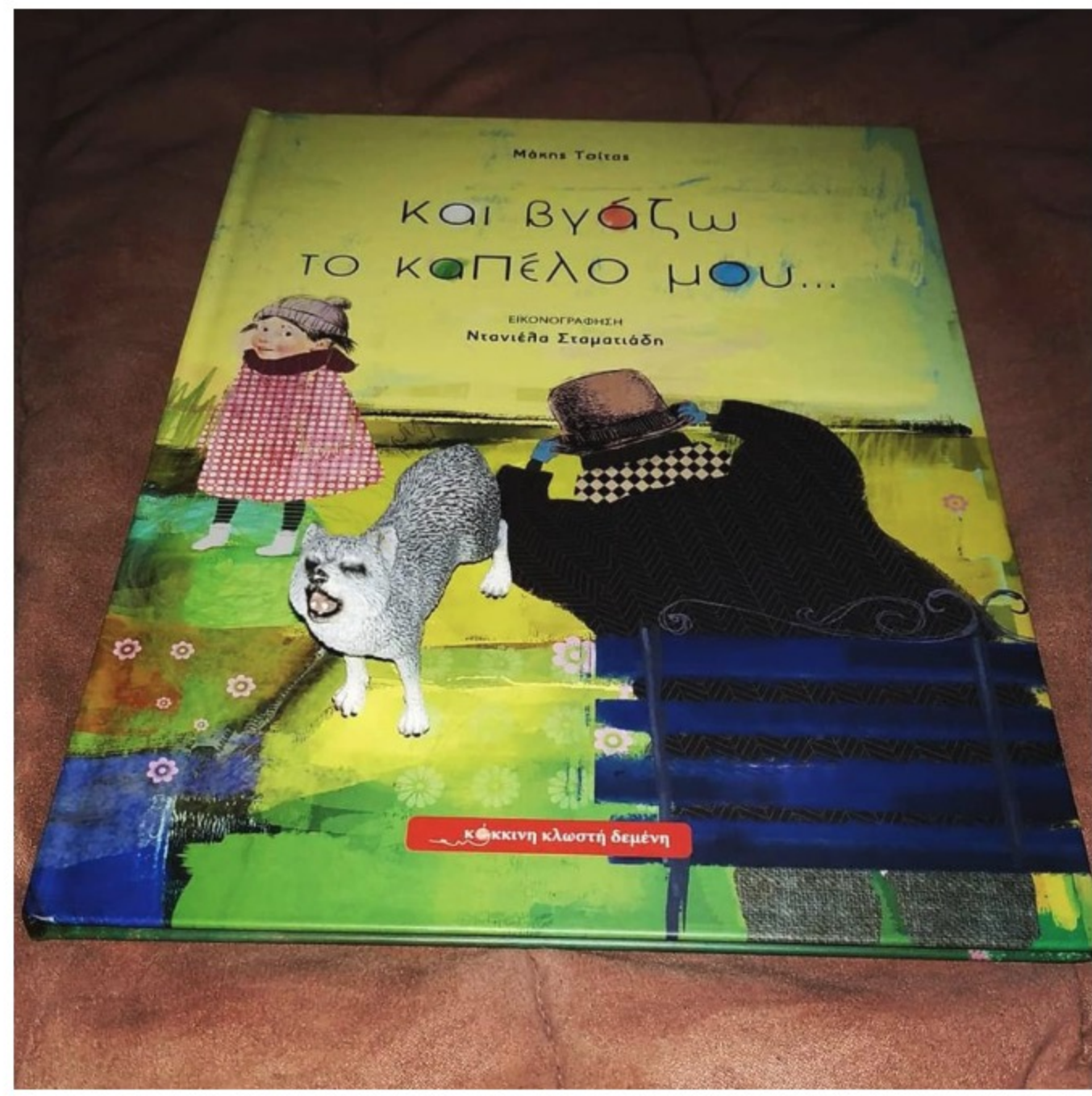

ΔΙΑΒΑΣΑΜΕ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΚΑΙ ΒΓΑΖΩ ΤΟ ΚΑΠΕΛΟ ΜΟΥ»

by Πελιώ Παπαδιά / Νοέμβριος 2, 2018 / Χωρίς σχόλια

Το βιβλίο «και βγάζω το καπέλο μου» ξεκίνησα να το διαβάζω με την οκτάχρονη κόρη μου χωρίς να δω καν το οπισθόφυλλο. Πολλές φορές το κάνω σε βιβλία, έτσι, για την έκπληξη. Για το μόνο που ήμουν σίγουρη ήταν πως θα επρόκειτο για κάτι ξεχωριστό, καθώς τόσο ο συγγραφέας Μάκης Τσίτας όσο και η εικονογράφος Ντανιέλα Σταματιάδη είναι εξαιρετικοί σε ό,τι κάνουν. Ένα ωραίο παραμύθι, λοιπόν; Όχι, το «και βγάζω το καπέλο μου» είναι κάτι πολύ παραπάνω από ένα ωραίο παραμύθι. Είναι ένα επιβεβλημένο ανάγνωσμα για μικρούς και μεγάλους και ταυτόχρονα ένα σπουδαίο έργο τέχνης.

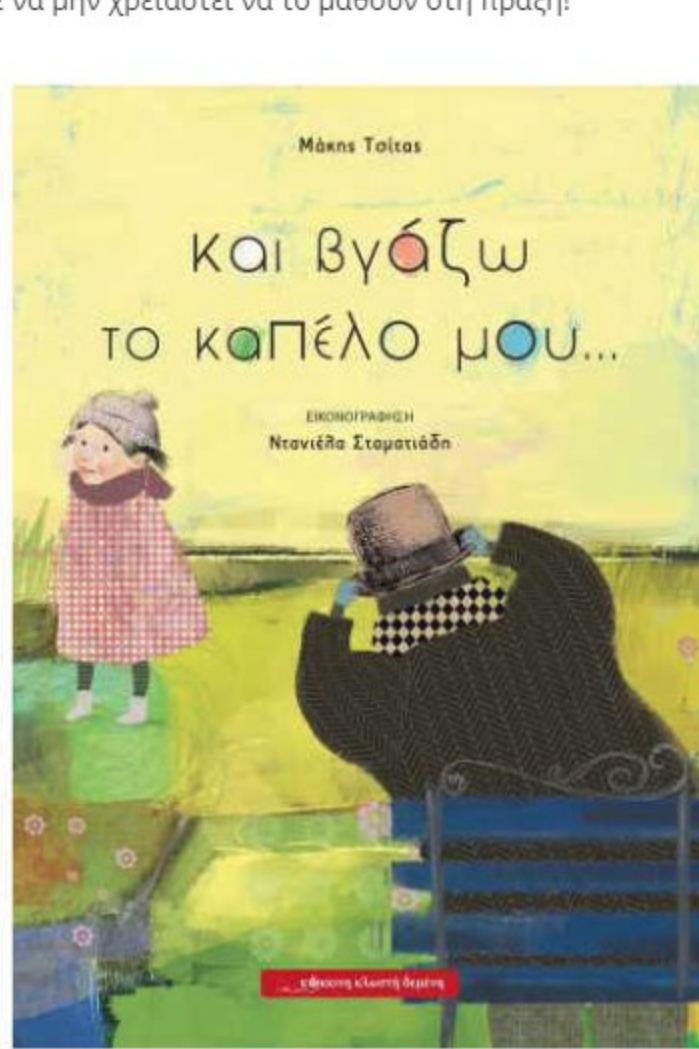
Στις πρώτες σελίδες, όλα μοιάζουν ειδυλλιακά. Το κείμενο του Μάκη. Η εικονογράφηση της Ντανιέλας. Ένας συμπαθής (αν και έντεχνα κεκαλυμμένος) κύριος, κεφάτος και ορεξάτος, πάει τη βόλτα του μια ηλιόλουστη μέρα. Τρία χαρούμενα παιδιά παίζουν ανέμελα σε ένα όμορφο πάρκο, από αυτά που όλοι ονειρευόμαστε να παίζουν τα παιδιά μας κι εμείς να (τα) χαζεύουμε. Ο κύριος προσφέρεται αυθόρμητα να συμπαίξει για να βγάλουν την απαραίτητη τετράδα. Τα παιδιά δέχονται! Γιατί να μη δεχτούν, άλλωστε μια ευγενική πράξη από έναν καλοστεκούμενο άνθρωπο που παίρνει τον αέρα του και χαίρεται κι αυτός, όπως κι εκείνα, τη ζωή; Όμως, καθώς συγγραφέας και εικονογράφος δομούν και προχωρούν την ιστορία, κάτι αρχίζει να μην πηγαίνει καλά.

«Λύκε, λύκε, είσαι εδώ;», ρωτούν οι μικροί πρωταγωνιστές του Μάκη Τσίτα -όπως ρωτούσαμε κι εμείς όταν ήμασταν παιδιά και περπατούσαμε, περπατούσαμε εις το δάσος όταν ο λύκος (δεν;) ήταν εκεί... Κι ο συμπαθητικός και φιλικός κύριος, που «τα φυλάει» και παίζει τον Λύκο, αρχίζει να αποκαλύπτεται. Πρώτα βγάζει τη γενειάδα του, γιατί τον φαγουρίζει, έπειτα το καπέλο του, γιατί τον στενεύει, ύστερα τα γυαλιά του, για να βλέπει -λέει- τα παιδιά καλύτερα. Κι όπως γίνεται στο παιχνίδι, αν θυμάστε, κάποια στιγμή ο κύριος-Λύκος ανοίγει το στόμα του και κυνηγάει τα παιδιά. «Για να σας φάω καλύτερα», θυμάστε; Όμως, ο κύριος- Λύκος δεν παίζει. Ο κύριος- Λύκος σοβαρολογεί. Ο κύριος-Λύκος κυνηγάει τα παιδιά. Και τότε, για πρώτη φορά, φαίνεται το πρόσωπό του, που δεν είναι ανθρώπινο, αλλά λυκίσιο. Τα συγκεκριμένα παιδιά θα τα καταφέρουν και θα γλιτώσουν. Ο κύριος-Λύκος θα συλληφθεί και θα φυλακιστεί. Αλλά, όπως όλοι ξέρουμε, η ιστορία ποτέ δεν τελειώνει. Η ιστορία επαναλαμβάνεται. Και δεν ζούνε πάντα αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

Γνώμη μου είναι ότι επιβάλλεται να διαβάσετε στα παιδιά σας αυτό το ιδιαίτερο, πρωτότυπο, ευφάνταστο παραμύθι. Και μετά να συζητήσετε μαζί, πολλή ώρα, για δύσκολα θέματα, θέματα, όμως, τα οποία οφείλουν να γνωρίζουν, θέματα που οφείλουμε να τους τα μάθουμε εμείς οι γονείς τους, όσο άβολα κι αν μας κάνουν να αισθανόμαστε. Η λογοτεχνία πάντοτε βοηθάει γονείς και παιδιά να μιλούν για όσα υπάρχει κίνδυνος να μείνουν άρρητα, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Ένα παραμύθι βοηθάει τα παιδιά να επεξεργαστούν ως έννοια τον κίνδυνο και το Κακό, το οποίο ακόμα δεν φαντάζονται πως υπάρχει... Υπάρχουν, λίγοι μεν, αλλά υπάρχουν, άνθρωποι κακοί, παιδόφιλοι, βιαστές, ληστές, απαγωγείς, βαποράκια (για να θυμηθώ έναν άλλο ανθρωπόμορφο λύκο, τον Λυκούργο Λυκίδη, από το Τιμμεντένιο Δάσος της Λότης Πέτροβιτς). Κι όσο κι αν τρομάζουν τα παιδιά, η γνώση της ύπαρξής τους είναι δύναμη και εν τέλει προσφέρει ασφάλεια. Οι φράσεις «Προσοχή», «Μη μιλάς σε ξένους», «Μην παίρνεις καραμέλες από αγνώστους», «Μην εμπιστεύεσαι κανέναν», «Πες μου αν δεις κάποιον μόνο του, χωρίς παιδί, στο πάρκο ή στις κούνιες ή έξω από το σχολείο» μπορούν να περαστούν έμμεσα και πιο... γλυκά, με ορθολογισμό και όχι με τρομολαγνεία, στα παιδιά μέσα από το «και βγάζω το καπέλο μου».

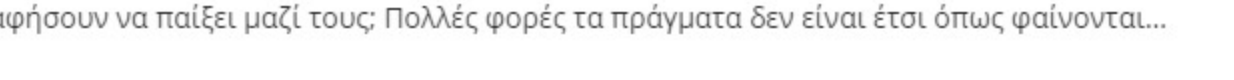
Δεν σας κρύβω πως η κόρη μου μετά το τέλος της ανάγνωσης έκλαψε. Φοβήθηκε. Γιατί ακόμα, αν και έχουμε και στο παρελθόν συζητήσει, έχει την αφέλεια, την καλοσύνη και την παιδική αθωότητα που φυσικά επιβάλλεται να έχει στα οχτώ της χρόνια. Όμως, μιλήσαμε πολύ, φωνάξαμε και τον σχεδόν 11χρονο αδελφό της, διαβάσαμε και ξαναδιαβάσαμε το βιβλίο, είδαμε και ξαναείδαμε τις εικόνες που δεν συνοδεύουν απλά, αλλά συμπληρώνουν την μεστή αφήγηση. Μιλήσαμε για το αρχέτυπο του κακού Λύκου στα παραμύθια, του Λύκου- απειλή, του Λύκου που θύμιζε στα παιδιά πως δεν έπρεπε για κανένα λόγο να ξεστρατίζουν, για τους λόγους που κάποτε γράφονταν σκοτεινά παραμύθια με κακό τέλος, για τους λόγους που οι σκληροί επίλογοι άρχισαν σταδιακά να μεταμορφώνονται σε ευτυχημένα τέλη, για τους λόγους που σπάνια πλέον γράφονται παραμύθια χωρίς καλό τέλος, για την ανάγκη τού να γράφονται ΚΑΙ παραμύθια χωρίς καλό τέλος ή έστω με... ανοιχτό τέλος, όπως συμβαίνει στο «και βγάζω το καπέλο μου». Σίγουρα έχετε παρατηρήσει πως στα νεότερα παραμύθια, τα οποία έχουν συνήθως περιεχόμενο χιουμοριστικό, οι λύκοι έχουν πάψει πια να είναι άγριοι. Και αυτό δεν είναι πάντοτε προς όφελος των παιδιών. Γιατί οι κοινωνίες που γέννησαν τους κακούς λύκους δεν έχουν καθόλου αλλάξει. Αλλά εμείς εθελουφλούμε και διαβάζουμε συνήθως στα μικρά παιδιά μας ιστορίες για κόσμους ουτοπικούς και αγγελικά πλασμένους. Επιτέλους, λοιπόν, ο κακός Λύκος επέστρεψε στις αφηγήσεις μας να μας αφυπνίσει.

Κλείνοντας, έχω να πω ένα μεγάλο μπράβο στον Μάκη Τσίτα, ένα μεγάλο μπράβο στην Ντανιέλα Σταματιάδη και ένα μεγάλο μπράβο στις εκδόσεις Κόκκινη Κλωστή Δεμένη που εξέδωσαν αυτό το ουσιαστικό βιβλίο, αυτή την ιδέα του Μάκη που τόσο όμορφα πλαισίωσε εικαστικά η Ντανιέλα. Τα παιδιά πρέπει να γνωρίζουν ότι πολλές φορές τα πράγματα δεν είναι έτσι όπως φαίνονται. Και αυτό είναι καλύτερο να το μάθουν μέσα από ένα έργο τέχνης, ένα έργο αρμονικής συνύπαρξης λόγου και εικόνας, **ώστε/και** ποτέ να μην χρειαστεί να το μάθουν στη πράξη!

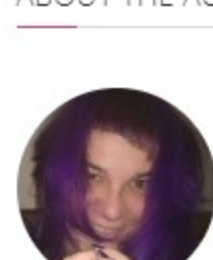
Το βιβλίο του Μάκη Τσίτα «και βγάζω το καπέλο μου» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Κόκκινη Κλωστή Δεμένη σε εικονογράφηση της Ντανιέλας Σταματιάδη. Απευθύνεται σε παιδιά από 6 ετών, αλλά προσωπικά θα το πρότεινα και για μικρότερα, και διαβάζεται υποχρεωτικά συνοδεία γονέα ή εκπαιδευτικού, που καλείται έπειτα να κουβεντιάσει με τους μικρούς αναγνώστες.

Οπισθόφυλλο: Είναι μια όμορφη ηλιόλουστη μέρα κι αυτός ξυπνάει με καλή διάθεση και αποφασίζει να βγει βόλτα. Πηγαίνει σ' ένα πανέμορφο πάρκο κι εκεί συναντάει τρία παιδιά που ετοιμάζονται να παίξουν το «Λύκε, λύκε» και ψάχνουν για τον τέταρτο της παρέας. Γίνεται εκείνος ο τέταρτος και το παιχνίδι ξεκινάει. Είναι όμως τόσο καλός όσο δείχνει; Και ήταν σωστή η απόφαση των παιδιών να τον αφήσουν να παίξει μαζί τους; Πολλές φορές τα πράγματα δεν είναι έτσι όπως φαίνονται...

Tags: Βιβλίο, και βγάζω το καπέλο μου, Κόκκινη Κλωστή Δεμένη, Μάκης Τσίτας, Ντανιέλα Σταματιάδη, παιδικό βιβλίο

ABOUT THE AUTHOR

Πελιώ Παπαδιά